

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie X./2020
Senát I

Nález:

spisová značka	I. ÚS 115/2020
populárny názov	Dovolanie - právna otázka vyriešená
sudca spravodajca	Ivan Fiačan
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	06.10.2020
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 2 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 1 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 12 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je potrebné vykladať tak, že dovolanie je prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená ustáleno.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia sa žalobou proti mestu Prešov domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Tvrdenie o nadobudnutí a existencii vlastníckeho práva sťažovatelia založili na dvoch samostatných argumentačných líniách, ktoré podľa nich obstoja aj samostatne, a to: a) primárne na tvrdení transformácie práva osobného užívania k pozemku na vlastnícke právo, a to na základe § 872 ods. 1 Občianskeho zákonníka, momentom účinnosti tohto ustanovenia, teda k 1. januáru 1992, a prípadne b) subsidiárne sťažovatelia pre prípad, že by sa s už uvedenou primárnou argumentáciou súdy nestotožnili, tvrdili, že vlastnícke právo k dotknutému pozemku nadobudli vydržaním uplynutím desaťročnej vydržacej doby, ktorá začala plynúť najneskôr 1. januára 1992 a uplynula po desiatich takto plynúcich rokoch, s tým, že v dobromyseľnej držbe tohto pozemku neboli nikým a ničím rušení (pričom nedostatočná aktivita žalovaného by mali ísť na jeho ťarchu). V konaní nebolo sporné, že sťažovatelia v období pred nadobudnutím účinnosti novely Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 509/1991 Zb., účinnej od

	<p>1. januára 1992, mali uzavretú dohodu o pridelení dotknutého pozemku do osobného užívania, pričom za zriadenie tohto práva zaplatili dohodnutú úhradu v plnej sume. Sťažovatelia však nevedeli preukázať zaregistrovanie tejto dohody štátnym notárstvom. Sťažovatelia v celom konaní tvrdili, že s pozemkom nakladali ako s vlastným a nikto ich v tejto držbe nerušil.</p> <p>Prvoinštančný aj odvolací súd ich žalobu zamietli, načo sťažovatelia podali dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, teda že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Ich dovolanie bolo odmietnuté podľa § 447 písm. f) CSP.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sa nejaví ako presvedčivé. Poukazuje na skoršie rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorých právne závery mali dávať odpoveď na právnu otázku nadobudnutia vlastníckeho práva transformáciou v zmysle § 872 ods. 5 Občianskeho zákonníka v situácii, ak žalobcovia mali uzatvorenú dohodu o osobnom užívaní, avšak v zákonom ustanovenej lehote nedošlo k jej registrácii, eventuálne že žalobcovia nevedia registráciu preukázať, resp. na právnu otázku, či mohlo dôjsť k vydržaniu vlastníckeho práva na základe tohto skutkového stavu. Ústavný súd však dospel k záveru, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 126/97 len čiastočne rieši túto problematiku a rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 234/2009 túto problematiku nerieši, pretože vychádza z odlišného skutkového a právneho základu, ako to je v prejednávanej veci.</p> <p>Ak aj najvyšší súd odkázal na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 126/97, toto nielenže nebolo publikované v príslušnej zbierke, ale dokonca nie je ani verejne dostupné a dohľadateľné (napr. prostredníctvom internetu). Aj ústavný súd sa s ním mohol oboznámiť len tak, že si ho vyžiadal od najvyššieho súdu.</p> <p>Podľa ústavného súdu prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je potrebné vykladať tak, že dovolanie je prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte <i>nebola vyriešená ustáleno</i>. Nemožno túto prípustnosť teda vykladať tak, že je to právna otázka, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vôbec riešená. Takýto záver z textu zákona nevyplýva (nemožno ho vyvodit' ani jazykovým výkladom), ale nemožno ho vyvodit' ani teleologickým výkladom, teda s prihliadnutím na účel, ktorý má dovolanie v systéme opravných prostriedkov plniť. Ak by sme pripustili záver, že podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné iba v prípade, ak ide o právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vôbec riešená, dovolanie by potom nebolo prípustné ani v prípade, ak by sa dovolací súd určitou právnou otázkou už raz (čo i len jediný raz) zaoberal a znemožnila by sa možnosť dovolateľa obrátiť sa na najvyšší súd s cieľom preskúmania správnosti vyriešenia tejto právnej otázky. V prípade, ak právna otázka bola už raz dovolacím súdom riešená, dovolateľ by nemohol prípustnosť vyvodit' ani z § 421 ods. 1 písm. a) CSP (keďže otázka bola riešená na dovolacom súde len raz a nie je o nej ustálená prax) ani podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP (keďže otázka bola riešená na dovolacom súde len raz, a teda nie je o nej ani rozdielna prax). Tento výklad (že pojem „právna otázka vyriešená“ možno vykladať ako „právna otázka už raz riešená“) by však znamenal obmedzenie aj pre samotný dovolací súd (pre konajúci senát), pretože dovolací súd by potom musel také dovolanie vždy procesne odmietnuť. Konajúci senát by nemohol vysloviť svoj právny názor na danú otázku, a to buď sa s už vydaným rozhodnutím stotožniť a rozhodovaciu prax upevniť, alebo sa od nej odkloniť a v prípadnom ďalšom konaní vytvoriť predpoklad na jej vyriešenie veľkým senátom. Dovolací súd by potom nemohol rozvíjať a zjednocovať judikatúru všeobecných súdov a naplňovať tak poslanie dovolania ani plniť svoju úlohu najvyššej súdnej authority. Účel dovolania by bol úplne zmarený. V rámci prípustnosti dovolania v slovenskej právnej úprave nie je ďalší dôvod prípustnosti (ako napr. v českom Občianskom súdnom poriadku v § 237), podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá má byť podľa dovolacieho súdu posúdená inak (pozri aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 VCDO 1/2019),</p>

	<p>ktorý by mohol vyriešiť prípustnosť dovolania v ďalších situáciách.</p> <p>Pojem „otázka vyriešená“ treba preto vykladať v zmysle „vyriešená ustálená“; iná interpretácia v zásade neprichádza do úvahy. Na posúdenie, či ide o otázku už vyriešenú ustálenú, treba potom aplikovať výklad najvyššieho súdu o ustálenej praxi dovolacieho súdu. Podľa najvyššieho súdu „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.“ (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017). Inak povedané, pokiaľ nejde o rozhodnutie publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (relevantné sú aj staršie zbierky, pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 29/2017 z 24. januára 2018), tak možno za ustálenú prax považovať aj nepublikované rozhodnutie, ale musí spĺňať ďalšie predpoklady, a to (i) buď je tento názor vyjadrený opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach, alebo (ii) názor je vyjadrený aj v jednotlivom nepublikovanom rozhodnutí, ale na toto rozhodnutie (resp. právny názor v ňom vyjadrený) nadviazali niektoré neskôr vydané rozhodnutia, t. j. opäť musí ísť o akceptáciu právneho názoru vo viacerých ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu. Z uvedených rozhodnutí vyplýva, že pokiaľ najvyšší súd odkazuje na nepublikované rozhodnutia, malo by ísť o „viacero“ takýchto rozhodnutí.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ich právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2019 porušené boli. 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia. 4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Najvyšší súd Slovenskej republiky: 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017, 6 Cdo 129/2017, 8 Cdo 33/2017, 6 Cdo 29/2017</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>subsidiarita dovolanie-dovolacie dôvody dovolanie-prípustnosť jurisdikcia Ústavný súd Slovenskej republiky</p>

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.